

Natuurontwikkeling De Benedictus Perceel OTW01 H 603 Inrichting

Projectplan

Stichting Duurzaamheidsvallei

Inhoud

Achtergrond Duurzaamheidsvallei	3
Inleiding	4
1 Huidige situatie	5
1.1 Gebruik	5
1.2 Uitgevoerde onderzoeken / uitgangssituatie	5
1.3 Huidige natuurwaarde	6
1.4 Natuurbeheerplan	6
1.5 Bestemmingsplan	6
1.6 Hoogteligging AHN4	7
2 Toekomstige situatie	8
2.1 Invulling Ambitietype	8
2.2 Inrichting	9
2.3 Beheer	10

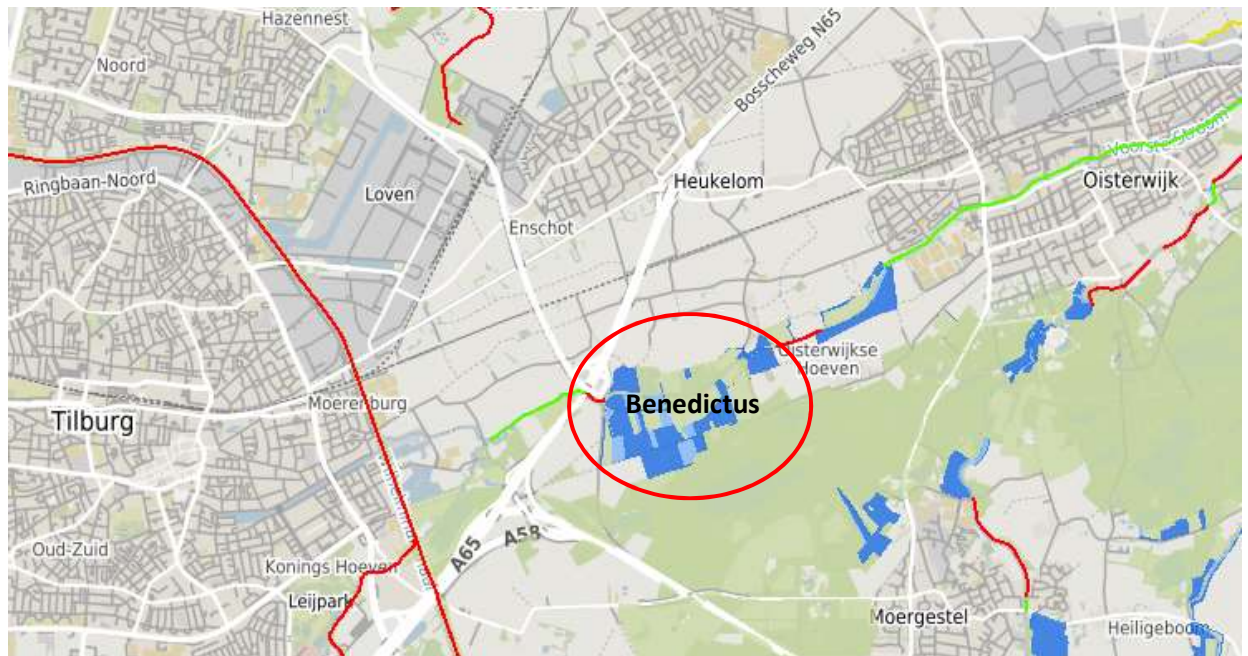
Achtergrond Duurzaamheidsvallei

De Stichting Duurzaamheidsvallei is opgericht op 6 januari 2014 met als doelstelling om binnen het stroomgebied van de Voorste Stroom (kernegebied Moerenburg Heukelom):

- duurzaamheidsidealen te realiseren
- educatie te stimuleren voor alle geledingen van de maatschappij en onderwijs in het bijzonder
- een toeristisch/recreatief gebied te ontwikkelen
- cultuurhistorische projecten te ontwikkelen

Eén van onze duurzaamheidsidealen is het ontwikkelen en in stand houden van een rijk landschap met ruimte voor natuur, cultuurhistorie én vormen van landbouw die hier niet mee botsen.

In het gebied De Benedictus gelegen tussen Tilburg en Oisterwijk willen Stichting Duurzaamheidsvallei en Groenontwikkelfonds Brabant (GOB) in samenwerking met de belanghebbenden uit het gebied komen tot een afronding van Natuurnetwerk Brabant (NNB).

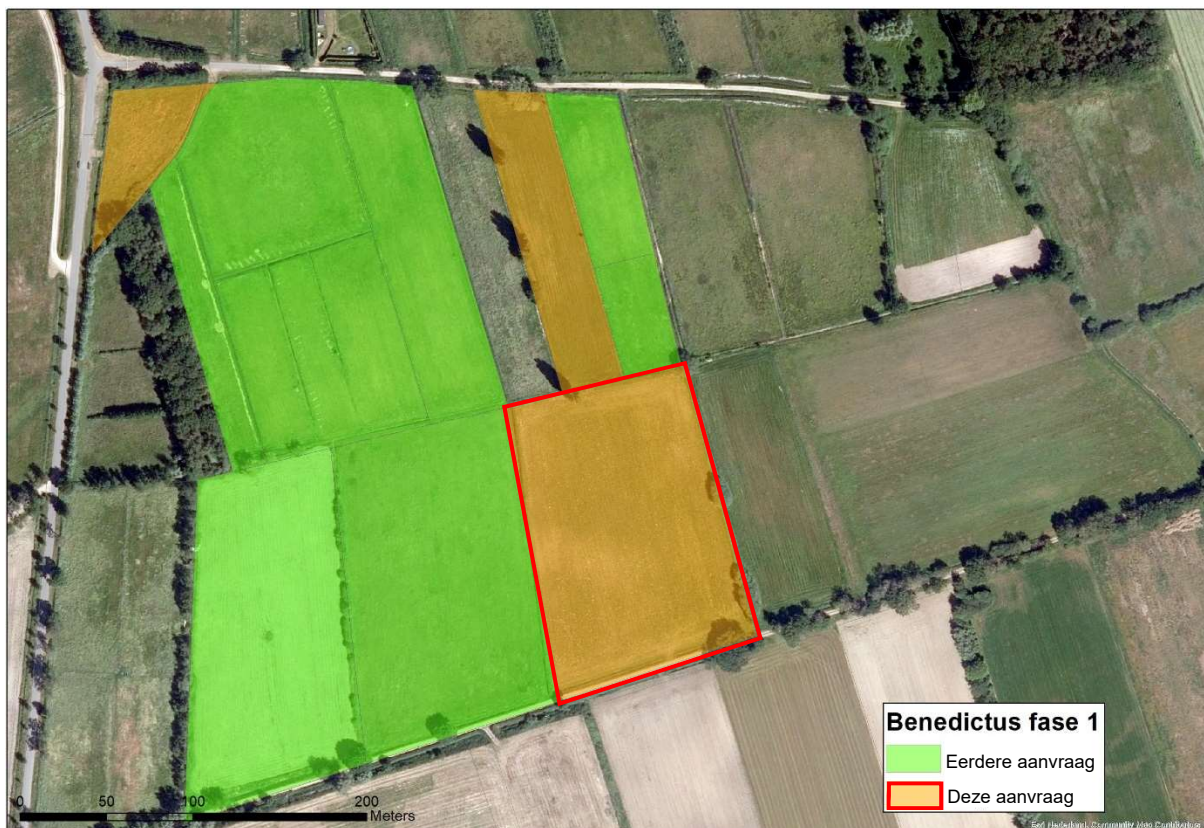

Inleiding

De samenwerking tussen Stichting Duurzaamheidsvallei, gemeente Tilburg, Brabants Landschap en het GOB heeft geresulteerd in fase 1 van de inrichting van De Benedictus. Met deze natuurontwikkeling zullen een aantal aanliggende grondeigenaren meeliften. Samen geven we een boost aan de verdere realisatie van NNB in De Benedictus.

De percelen die in dit blok worden ingericht hebben we verdeeld over meerdere subsidieaanvragen. Voor de groene percelen heeft het GOB is inmiddels inrichtingssubsidie verleend en is gestart met de inrichting. Deze aanvraag heeft betrekking op de inrichting van een perceel (OTW01H603) van gemeente Tilburg, rood omcirkeld op de onderstaande kaart. De afwaardering en de inrichting worden los van elkaar aangevraagd, omdat de afwaardering loopt via gemeente Tilburg en de inrichting geheel wordt uitgevoerd door Stichting Duurzaamheidsvallei.

De Voorste Stroom ligt circa 100 m ten noorden van de percelen in deze aanvraag. De stichting streeft naar een voorspoedige uitvoering van het beekherstel. Hiervoor is de samenwerking gezocht met Waterschap De Dommel.

1 Huidige situatie

1.1 Gebruik

Perceel	Kad. opp. m2		Huidige en historisch gebruik
OTW01H603	19.070	Akker	Dit perceel wordt sinds 2019 met bloemen mengsel. Hiervoor is het met name gebruikt voor de teelt van mais.

1.2 Uitgevoerde onderzoeken / uitgangssituatie

Voor het gebied is een (beknopte) LESA uitgevoerd (bijlage 1). Deze bureaustudie, aangevuld met een aantal grondboringen, geeft ons inzicht in het systeem. Hierdoor kunnen we betere keuzes maken bij het bepalen van de natuur ambitie, cq. de vertaling van zoekgebied naar ambitietype.

Om de bevindingen uit de LESA met bevindingen uit het veld te onderbouwen is veldonderzoek gedaan naar de kwaliteit van het oppervlaktewater. Op basis van de visuele waarnemingen aangevuld met metingen van EGV en pH is een inschatting gemaakt van de aanwezigheid van kwel.

Deze onderzoeken laten zien dat voor het perceel OTW01H603 kruiden- en faunairijk grasland of een droger bostype realistische ambitietype zijn.

Begin 2021 is ook een Landschapsvisie afgerond (bijlage 2). Deze geeft ons een basis voor de landschappelijke invulling van het gebied.

Uitgangssituatie van het perceel in deze aanvraag laat zich samenvatten tot:

- Perceel OTW01H603 laat zich kenmerken als heideontginning. Gebruikt als akker met bij behorende mestgift en weinig bodemontwikkeling.
- Een bodem van fijn en minder fijn zand met hierin lokale leemlagen. In de winter kan het grondwater stijgen tot 30-50 cm ondermaaiveld. In de zomer kan het grondwater ver uitzakken.

1.3 Huidige natuurwaarde

De huidige natuurwaarde van het perceel is redelijk, omdat jaarlijks een bloemenmengsel wordt ingezaaid. Dit maakt het zomers interessant voor insecten en in de winter voor vogels. Het huidige beheer is echter niet gericht op een duurzame natuurontwikkeling. Wel positief is dat al enkele jaren niet meer bemest wordt.

Het afwisselende landschap met hoofdzakelijke extensief gebruik is een interessant leefgebied voor vogels. Hiernaar is in 2021 onderzoek gedaan in de vorm van een "Broedvogelmonitoringsproject" (BMP). Het gebied herbergt voornamelijk bossoorten en struweelsoorten, die voorkomen op de perceelsranden. Zeer schaars komen ook moerasvogels voor. De huidige oppervlakte riet en moeras is te gering voor veel moerasvogels en hoge aantallen.

1.4 Natuurbeheerplan

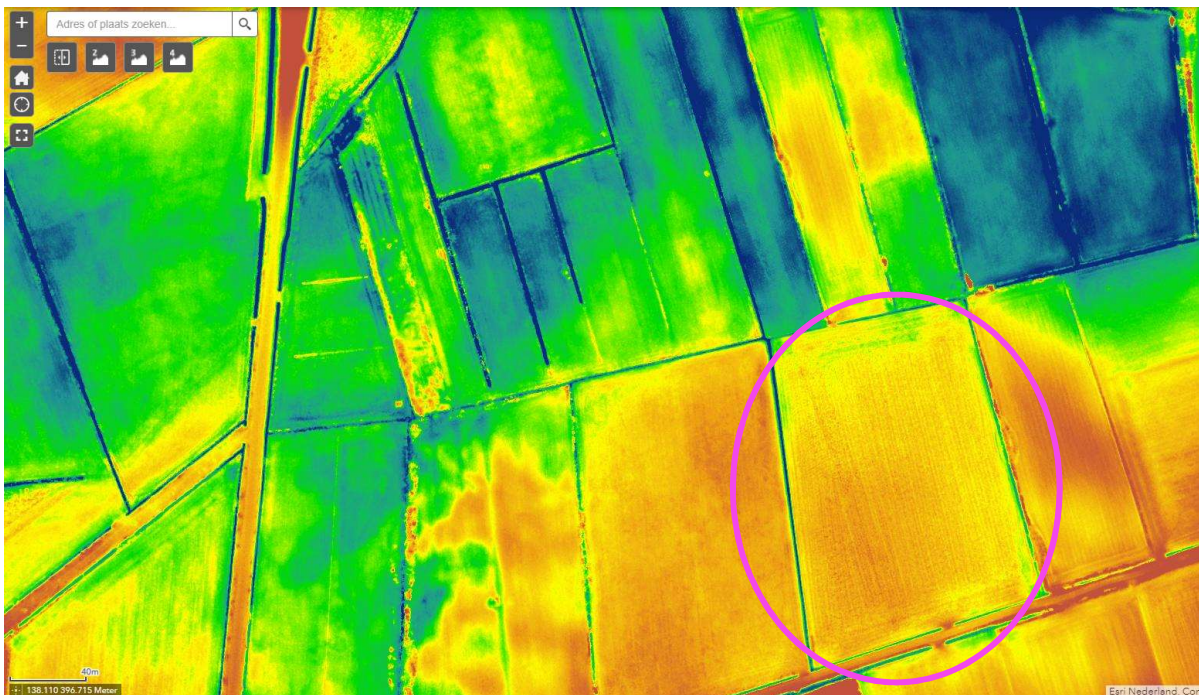
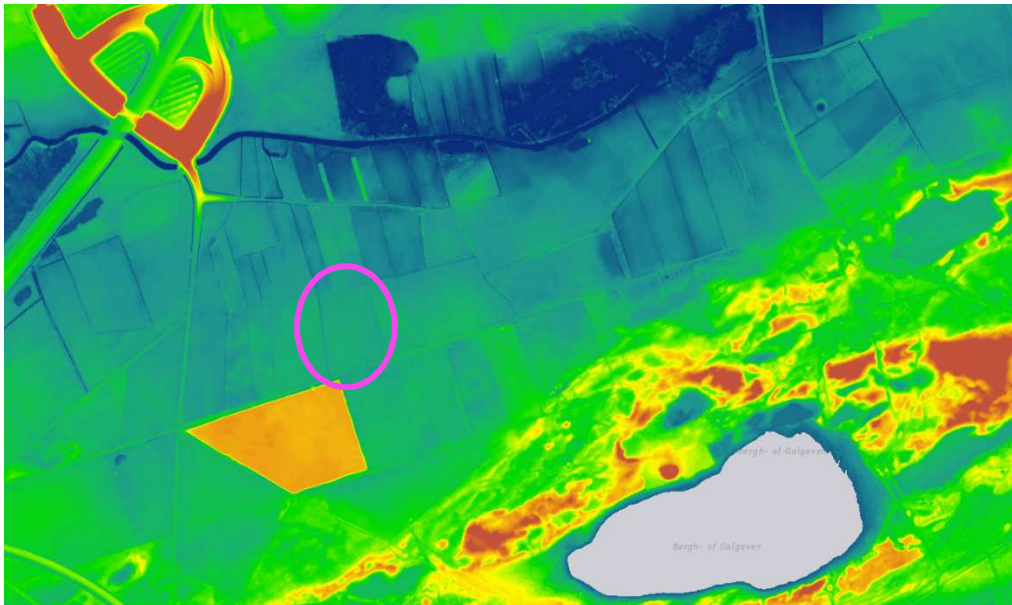
Het perceel in deze aanvraag heeft het ambitietype "N00.01 Zoekgebied 2 Hoge CHW".

Beheertype Zoekgebied 2 Hoge CHW	50% N14.01 Rivier- en beek begeleidend bos of N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos 25% N12.02 Nat Kruiden- en faunarijk grasland 25% N12.06 Nat Ruigteveld
-------------------------------------	--

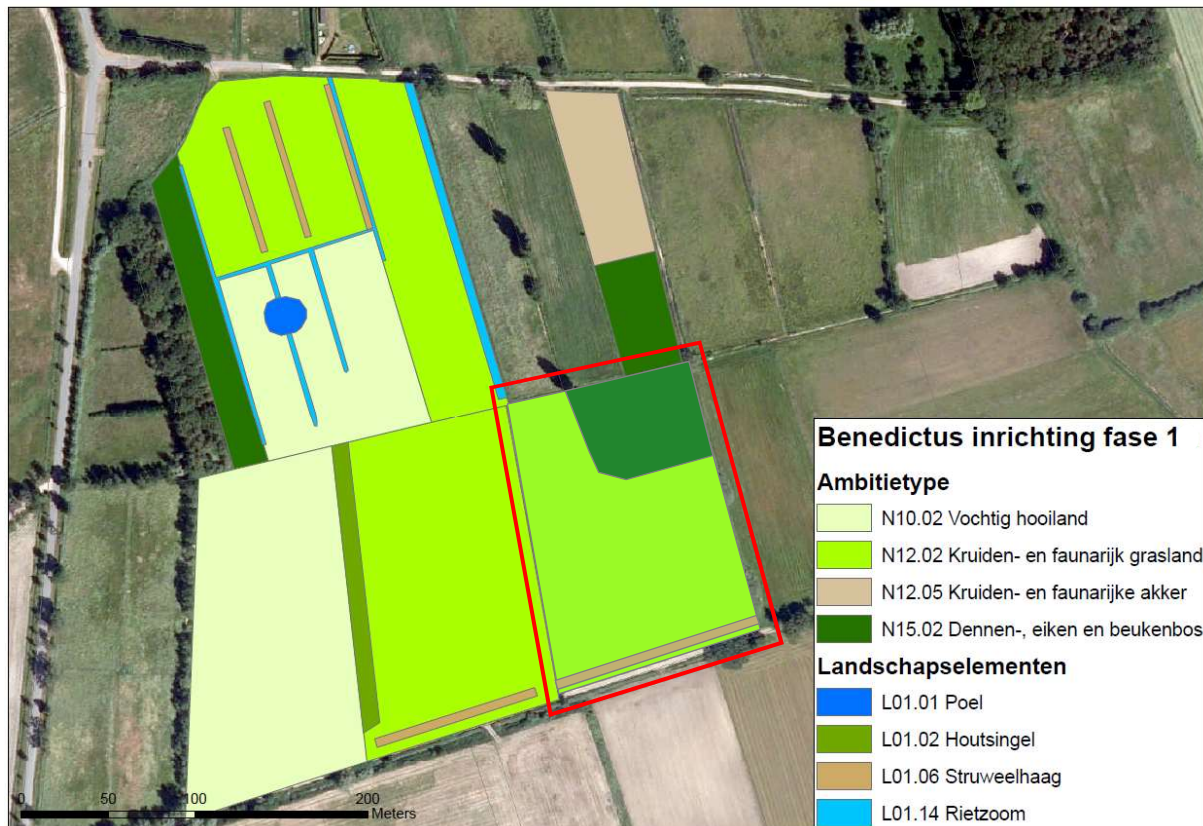
1.5 Bestemmingsplan

Het perceel in deze aanvraag heeft de bestemming Agrarisch met waarden: Landschap, natuur en cultuurhistorie. Tevens met waarde archeologie.

1.6 Hoogteligging AHN4

2 Toekomstige situatie

2.1 Invulling Ambitietype

De uitgevoerde onderzoeken hebben we vertaald tot de onderstaande ambitietype en landschappelijke invulling. Deze ambitietype zien we als realistisch. Wanneer het beekherstel aan de Voorste Stroom wordt uitgevoerd heeft dit een zeer positief effect voor de kwaliteit van de gekozen ambitietype.

Voor de ambitietype N14.02 beek begeleidend bos en N12.06 natte ruigte zien we geschikte percelen langs de Voorste Stroom. Voor grootschalige bosontwikkeling kijken we naar de percelen aan de zuidkant van De Benedictus.

Perceel	Ambitietype	Onderbouwing
OTW01H603	N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos	Dit perceel was rond 1950 nog bebost. Bosontwikkeling op dit perceel gaat niet ten koste van de openheid van het gebied.

2.2 Inrichting

Stichting Duurzaamheidsvallei heeft ruime ervaring met de realisatie van natuur en landschapselementen. Met name voor de aanplant wordt ook de hulp van vrijwilligers van buiten de stichting ingeroepen. De aansturing gebeurt vanuit de stichting.

Hieronder worden de inrichtingsmaatregelen per beheertype en landschapselement beschreven. Beplantingsplannen met soortenlijst worden in een later stadium gemaakt.

N12.02 Kruiden en faunarijk grasland

Voor de ontwikkeling van kruiden- en faunarijke grasland wordt een en met witte klaver grasmengsel (Brabants grasmengsel – Neutkens, 40 – 50 kg/ha) ingezaaid.

Grondwater wordt zoveel mogelijk vastgehouden. De waterafvoer wordt beperkt tot het tegengaan van stagnerend water op maaiveld. Sloten worden waar mogelijk gedempt of afgedamd. Indien dempen niet mogelijk is wordt verondiept tot de noodzakelijk diepte. De drooglegging van het zandpad aan de zuidzijde van het perceel is maatgevend.

Langs de randen van het perceel en middendoor het grasland worden groepjes van enkele bomen met daar omheen struweel aangeplant. Dit als ecologische verrijking, maar tegelijkertijd ook transparant.

De bomen moeten volwassen (groot) kunnen worden. Het struweel is naast verrijking van het landschap ook bedoeld als beschutting en bescherming tegen vraat. Bij enkele groepen worden ook grotere bomen aangeplant, zodat minder kans is op vraat schade. Bij de aanplant van laanbomen wordt gekozen voor boomsoorten die een de rijkere strooisel laag geven en nu nog minder in het gebied voorkomen, bijvoorbeeld de fladder iep.

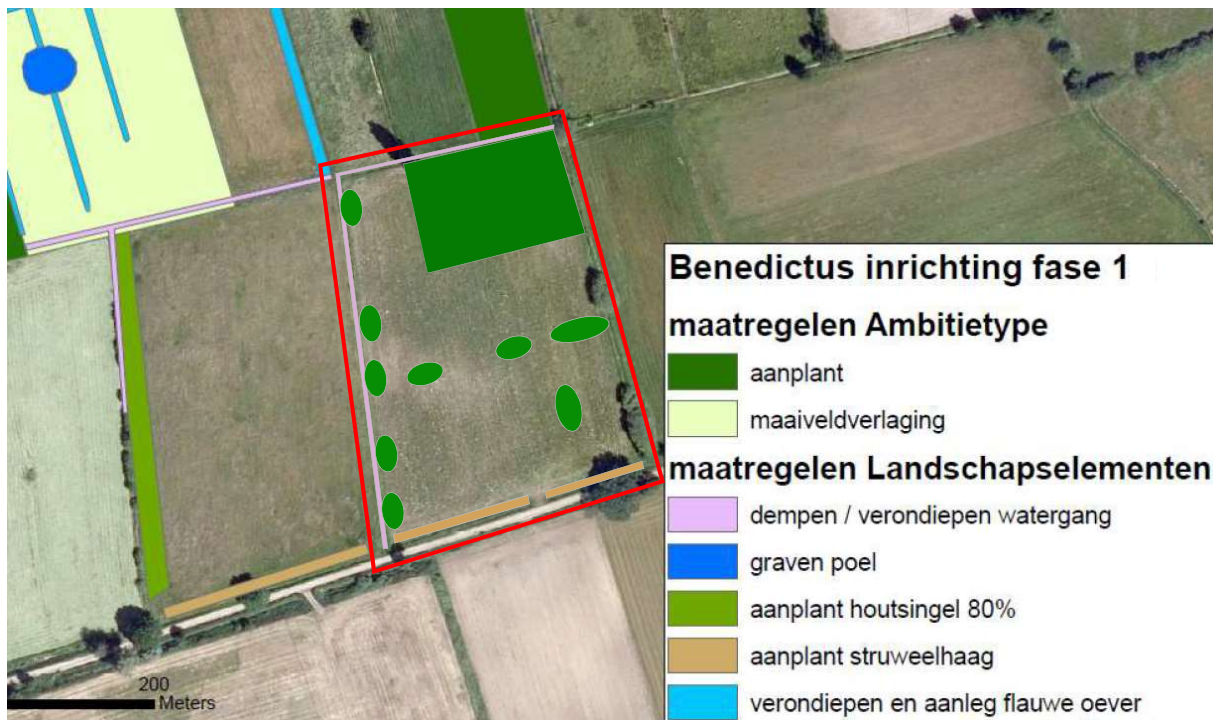
Bij bosplantsoen wordt onder andere gekozen voor de boomvormers zwarte els, wilg, lijsterbes, berk. Bij struweel wordt met name gekozen voor sleedoorn, meidoorn, hondsroos, vlier, sporkehout.

N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos

Hier wordt aangeplant met inheemse bomen en struiken die passen bij een (matig) vochtige zandbodem. Aanplant gebeurt met een dichtheid van 4.000 stuks per hectare. Vooraf wordt de bodem gefreesd of gespit. Dit geeft ook een goede basis voor spontane ontwikkeling van bosopslag.

L01.06 Struweelhaag

Bij de struweelhaag wordt gekozen voor de aanplant van inheemse overwegend doornachtige struiken. Plantverband 1,0 x 1,0 m. De haag bestaat uit 3 rijen. Langs de struweelhaag wordt op 1,5 m uit de plantrij om de circa 20 m een weipaal geplaatst om beschadiging bij het maaibeheer van het aanliggende grasland te voorkomen.

Afmetingen landschapselementen (m2)

Perceel	N12.02 Houtsingel	L01.06 Struweel haag	
OTW01H603	1.500		Aanvullende beplanting op kruiden- en faunarijk grasland. Bepantingsgroepen van circa 10 groepen van 10 x 10 - 20 meter.
		600	haag 120 x 5 m
Totaal	1.500	600	2.100 m2

2.3 Beheer

De index natuur en landschap van Bij12 is de leidraad voor het beheer. Hieronder wordt het beheer voor de verschillende beheertype en landschapselementen kort beschreven.

N12.02 Kruiden en faunarijk grasland

Het beheer is gericht op verder verschraling. De eerste keer maaien gebeurt na 1 juli. Hierbij wordt rekening gehouden met de insecten door delen (10%) niet te maaien.

N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos

Het beheer van dit beheertype binnen deze aanvraag is zeer beperkt. Mogelijk is 1 à 2 jaar na aanplant inboet nodig.

L01.06 Struweelhaag

Mogelijk is 1 à 2 jaar na aanplant inboet nodig. De struweelhagen worden periodiek afgezet. Gekozen wordt voor een interval van 5 tot 7 jaar. Vrijkomend hout wordt verwerkt in rillen of afgevoerd.